

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 95/03-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. mája 2003 predbežne prerokoval sťažnosť írskych štátnych občanov M. Ch. M. D., D. J. R. a F. P. O'F., zastúpených advokátom JUDr. J. G., B. B., vo veci porušenia ich základných práv podľa čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 1 T 8/01 z 19. marca 2002 v konaní o žiadosti o udelenie súhlasu na ich trestné stíhanie aj za iný trestný čin, než za ktorý boli vydaní podľa § 383 v spojení s § 380 ods. 1 Trestného poriadku, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Ch. M. D., D. J. R. a F. P. O'F. odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 4. decembra 2002 doručené podanie štátnych občanov Írska M. Ch. M. D., D. J. R. a F. P. O'F. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. G., B. B., označené ako „Sťažnosť Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR“. Z jeho obsahu vyplynulo, že:

„My sťažovatelia sme boli Uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 1 T 8/01 zo dňa 9. 8. 2001 zobratí do vydávacej väzby podľa § 380b ods. 2 Trestného poriadku a zároveň citovaným uznesením bolo rozhodnuté, že podľa § 380b ods. 1 Trestného poriadku je naše vydanie prípustné. Túto časť konania touto sťažnosťou nenamietame vo vzťahu k porušeniu základných práv alebo slobôd, ale naším hlavným dôvodom pre podanie tejto sťažnosti je skutočnosť, že ďalším rozhodnutím KS Trnava pod tou istou spis zn.: 1 T 8/01 súd dňa 19. 3. 2002 na neverejnom zasadnutí rozhodol o rozšírení prípustnosti nášho vydania aj pre trestný čin spiknutia na zapríčinenie výbuchu podľa Zákona o výbušných látkach z r. 1883 Veľkej Británie a Severného Írska. V tomto konaní sme obhajcu nemali napriek skutočnosti, že sa jedná o dôvod nutnej obhajoby. Uvádzame, že právny režim trestného poriadku v čase vydávacieho konania vo vzťahu k nám sa riadil stavom z roku 2001 teda pred účinnosťou novely trestného poriadku zákona č.: 422/2002 Z. z., ktorý nadobudlo účinnosť až 1. októbrom 2002. V zmysle § 383 Tr. por., ak žiada štát, ktorému určitá osoba bola vydaná, aby ju mohol stíhať pre iný trestný čin alebo aby mohol byť na nej vykonaný trest uložený za iný trestný čin, než pre ktorý bolo vydanie povolené, použijú sa primerane ustanovenia o vydaní. V zmysle § 379 ods. 2 Tr. por. v konaní o vydanie musí osoba, o vydanie ktorej ide, mať obhajcu. V zmysle tohto ustanovenia náš obhajca predložil plnomocenstvo pre všetky rozhodnutia vo veci 1 T 8/01 do spisu Krajského súdu v Trnave písomným podaním k sp. zn.: 1 T 8/01 už dňa 20. 7. 2001.

Rozhodnutie Krajského súdu Trnava o rozšírení vydania na iný trestný čin v zmysle § 383 Tr. por. zo dňa 19. 3. 2002 sp. zn.: 1 T 8/01 náš obhajca neobdržal. Toto pochybenie má charakter závažného porušenia práva na obhajobu, pretože aj keď proti predmetnému rozhodnutiu súdu nie je prípustný riadny opravný prostriedok, mohli sme prostredníctvom obhajcu svojimi písomnými podaniami do spisu ovplyvniť vecnú správnosť rozhodnutia, vyjadriť sa k otázkam právnej kvalifikácie, poukazovať na jednotlivé skutkové a právne nedostatky žiadosti o rozšírenie prípustnosti vydania, žiadať dodržiavať postup v súlade s Európskym dohovorom o vydávaní z roku 1957, ktorého ustanovenia boli podľa nášho názoru v celom konaní porušované a v neposlednom rade vyjadriť svoj osobný názor vo vzťahu k rozšíreniu vydania pre trestný čin pred vydaním rozhodnutia. Náš obhajca však neobdržal ani dokument alebo oznámenie súdu o tom, že dochádza k rozšíreniu vydania na iný trestný čin, doposiaľ mu nebolo doručené rozhodnutie KS Trnava zo dňa 19. 3. 2002

sp. zn.: 1 T 8/01. Intenzitu porušenia našich základných práv a slobôd v tejto veci vysoko zvyrazňuje aj skutočnosť, že sme neboli vypočutí súdom alebo iným orgánom Slovenskej republiky k rozšíreniu vydania. Takto zostala len jediná možnosť vyjadriť sa formou písomných podaní naším obhajcom po vzájomnej konzultácii s nami, ktorý však toto urobiť nemohol jednoducho preto, že o žiadosti na rozšírenie vydania sa dozvedel len od nás v čase už po uvedenom rozhodnutí.

Týmto postupom súdu nám bola absolútne odňatá možnosť akokoľvek konať pred Slovenským súdom, pretože my sme sa v čase rozhodovania Slovenského súdu nachádzali už v Londýne pričom náš Slovenský obhajca o rozšírení vydania na iný trestný čin v čase konania o rozšírení nevedel nič.

Na základe vyššie popísaných skutočností nebolo možné zo strany obhajoby uplatňovať absolútne žiadnu ani materiálnu ani formálnu obhajobu. ...

Takýmto postupom súdu došlo k porušeniu čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Vzhľadom na rozhodovanie v neverejnom zasadnutí pri ignorácii všetkých práv obhajoby sme boli výrazne ukrátení v príprave na svoju obhajobu v situácii, aby sme sa mohli obhajovať aj sami alebo s pomocou obhajcu, ktorého sme si zvolili.

Z vyššie popísaného skutkového stavu je zrejmé, že Krajský súd v Trnave 1 T 8/01 v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého Uznesenia verejne vec neprerokoval, túto prerokoval bez našej prítomnosti a bez možnosti vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a to aj napriek tej skutočnosti, že sme mali v konaní obhajcu, ktorého sme si zvolili.“

Na základe uvedeného sťažovateľa požiadali, aby ústavný súd v ich veci rozhodol takto:

„Krajský súd v Trnave Vajanského 2, 918 70 Trnava v konaní 1 T 8/01 rozhodnutím z 19. 3. 2002 porušil M. Ch. M. D., D. J. R., F. P. O'F.

právo na právnu pomoc v konaní pred súdom zaručené čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,

právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,

právo, aby nám bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sme sa mohli obhajovať sami alebo prostredníctvom obhajcu zaručené čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ...

Priznáva M. Ch. M. D., D. J. R., F. P. O'F. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.000.000,- Sk každému zvlášť. ...

Podľa § 52 ods. 2 zákona o Ústavnom súde, Ústavný súd odkladá vykonateľnosť napadnuté právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Trnave z 19. 3. 2002 sp. zn.: 1 T 8/01.

V zmysle § 56 ods. 3 písm. b), d) zákona o Ústavnom súde, Ústavný súd vec vracia na ďalšie konanie s tým, že prikazuje Krajskému súdu v Trnave, aby obnovil stav pred porušením základného práva a slobody.“

Ústavnému súdu bolo 12. marca 2003 doručené ďalšie „Podanie... s návrhom sťažovateľov o postup v zmysle § 52 ods. 2 zák. č.: 38/1993 Z. z. ...“. Z jeho obsahu vyplynulo, že:

„Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR sme my sťažovatelia namietali porušenie základných práv a slobôd tak, ako sme to uviedli v našej sťažnosti zo dňa 16. 11. 2002 vedenej na Ústavnom súde SR pod sp. zn.: Rvp 1805/02. Vzhľadom na tam uvedený stav ako aj obsah celej sťažnosti domáhame sa postupu Ústavného súdu v zmysle § 52 ods. 2 zák. NR SR o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

Domáhame sa toho, aby Ústavný súd odložil vykonateľnosť rozhodnutia – Uznesenia Krajského súdu v Trnave 1 T 8/01 zo dňa 19. 3. 2002 pretože sú splnené zákonom stanovené podmienky. Odloženie vykonateľnosti tohto rozhodnutia nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom, pričom napadnuté Uznesenie súdu trpí závažnými porušeniami ústavnosti.

Na celej situácii nemení nič ani skutočnosť, že sa v súčasnosti nachádzame mimo územia Slovenskej republiky a že je vedené voči nám na území Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska iné konanie súdom tejto krajiny. V súčasnosti sa toto konanie vedené voči nám nachádza v štádiu odvolacieho konania pred Criminal Appeal Office,

Royal Courts of Justice, strand, London, WC2A 2 LL, pričom toto konanie je vedené pod nasledovnými číslami konania:

M. Ch. M. D. 200203610Y5

D. J. R. 200203611Y5

F. P. O'F. 200203612Y5

Neústavnosť rozhodnutia Krajského súdu v Trnave zo dňa 19. 3. 2002, 1 T 8/01 v spojitosti s rozhodnutím Ústavného súdu vo veci samej ako aj o odklade výkonu rozhodnutia bude mať zásadný význam pre právne postavenie nás sťažovateľov v konaní pred súdmi Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. Rozhodnutie Krajského súdu v Trnave – Uznesenie 1 T 8/01 zo dňa 19. 3. 2002 je rozhodnutím, na základe ktorého, sme boli vydaní Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska na trestné stíhanie aj pre trestný čin spiknutia na zapríčinenie výbuchu podľa zákona o výbušných látkach z roku 1883 Veľkej Británie a Severného Írska. Ustanovenie tohto zákona umožňuje britským orgánom odsúdiť nás sťažovateľov na trest odňatia slobody v trvaní až 30 rokov. My sťažovatelia sme toho názoru, že neodložením vykonateľnosti napádaného rozhodnutia Krajského súdu v Trnave 1 T 8/01 zo dňa 19. 3. 2002 vznikne stav, ktorý nemôže krátenie práv obhajoby dodatočne konvalidovať. Vzhľadom k tomu, že doteraz neprebehlo odvolacie konanie pred súdmi Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného, pociťujeme o to závažnejšie naliehavosť našej požiadavky.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a s účinnosťou od 1. januára 2002 oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach, ako aj ich zákonom predpísané náležitosti sú upravené v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej

predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov ústavný súd predovšetkým zoberal do úvahy špecifické postavenie a účel konania o extradícii, pričom vychádzal z príslušných ustanovení dvadsiatej štvrtej hlavy Trestného poriadku platného v čase rozhodovania Krajského súdu v Trnave o rozšírení vydania sťažovateľov pre iný trestný čin, ako aj osobitného postavenia a úlohy obhajoby, na ktorú mala právo každá osoba, o ktorej vydanie ide, podľa § 379 ods. 2 Trestného poriadku. Ústavný súd zároveň zoberal do úvahy, že podľa § 375 Trestného poriadku sa ustanovenia dvadsiatej štvrtej hlavy použijú len vtedy, ak medzinárodná zmluva neustanovuje iný postup.

V okolnostiach prípadu je touto medzinárodnou zmluvou Európsky dohovor o vydávaní z 13. decembra 1957 [a osobitne jeho čl. 14 ods. 1 písm. a)]. Ústavný súd zo sťažnosti sťažovateľov zistil, že títo nenamietali porušenie svojich práv v konaní o ich vydanie (extradíciu) podľa § 380 a nasl. Trestného poriadku (a v jeho dôsledku opustili územie Slovenskej republiky 30. augusta 2001), ale v konaní o žiadosti Veľkej Británie z 1. februára 2002 o udelenie súhlasu na ich trestné stíhanie aj pre iný trestný čin, než pre ktorý boli vydaní podľa čl. 14 ods. 1 písm. a) Európskeho dohovoru o vydávaní. Vychádzajúc z ustanovenia § 383 Trestného poriadku, podľa ktorého „Ak žiada štát, ktorému určitá osoba bola vydaná, aby ju mohol stíhať pre iný trestný čin alebo aby mohol byť na nej vykonaný trest uložený za iný trestný čin, než pre ktorý bolo vydanie povolené, použijú sa primerane ustanovenia o vydaní“, sťažovatelia argumentovali, že v tomto konaní nemali obhajcu „napriek skutočnosti, že sa jedná o dôvod nutnej obhajoby“, hoci na druhej strane pripustili, že obhajcu mali, aj keď „rozhodnutie Krajského súdu v Trnave o rozšírení vydania náš obhajca neobdržal“ a „neobdržal ani dokument alebo oznámenie súdu o tom, že dochádza k rozšíreniu vydania pre trestný čin a dosiaľ mu nebolo doručené“. Sťažovatelia ďalej tvrdili, že označené procesné pochybenia Krajského súdu v Trnave v tomto konaní majú povahu „závažného porušenia práva na obhajobu“, pretože aj keď proti rozhodnutiu krajského súdu nebol prípustný riadny opravný prostriedok, „mohli sme prostredníctvom

obhajcu svojimi písomnými podaniami do spisu ovplyvniť vecnú správnosť rozhodnutia, vyjadriť sa k otázkam právnej kvalifikácie, poukazovať na jednotlivé skutkové a právne nedostatky žiadosti o rozšírenie prípustnosti vydania a v neposlednom rade vyjadriť svoj osobný názor vo vzťahu k rozšíreniu vydania“. Sťažovatelia ďalej tvrdili, že „neboli vypočutí súdom alebo iným orgánom Slovenskej republiky“. Napriek rôznej argumentácii sťažovateľov týkajúcej sa existencie a/alebo neexistencie obhajcu, ústavný súd uzavrel, že svojou sťažnosťou namietajú porušenie základných práv podľa čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy v konaní o žiadosti Veľkej Británie o udelenie súhlasu na trestné stíhanie aj za iný trestný čin, než za ktorý boli vydaní podľa čl. 14 ods. 1 písm. a) Európskeho dohovoru o vydávaní, resp. podľa § 383 Trestného poriadku.

V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že na konanie o žiadosti cudzieho štátu o udelenie súhlasu na trestné stíhanie aj za iný trestný čin, než za ktorý boli páchatelia vydaní, sa v súlade s § 383 Trestného poriadku ustanovenia o vydaní nepoužijú v celom rozsahu, ale len „primerane“. Primeranosť ich použitia je o. i. podmienená právnymi a faktickými odlišnosťami takéhoto konania od „riadneho“ extradičného konania, pretože toto prebieha v situácii, keď v dôsledku „riadneho extradičného konania“ už bola osoba vydaná do cudzieho štátu. V dôsledku toho nemožno hovoriť o jej práve na obhajobu v rozsahu a spôsobom vlastným samotnému extradičnému konaniu. V takomto konaní už neprichádza do úvahy ani výkon jej základných práv podľa ústavy (čl. 17 ods. 1, 2 a 5), resp. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 5 ods. 2 a 4), keďže tieto sú späté s obmedzením osobnej slobody osoby na území Slovenskej republiky. V tejto súvislosti je tiež potrebné uviesť, že práva osoby vydannej do iného štátu (v prípade, ak tento požiadal vydávajúcí štát o udelenie súhlasu na jej trestné stíhanie aj za iný trestný čin, než za ktorý bola vydaná) sú upravené priamo v Európskom dohovore o vydávaní, a to konkrétne v jeho čl. 14 ods. 1 písm. a). Tento predovšetkým určuje, že k takejto žiadosti musia byť pripojené doklady uvedené v čl. 12 tohto dohovoru spolu „s protokolom obsahujúcim výpoveď vydannej osoby k danému trestnému činu“. Európsky dohovor o vydávaní týmto ustanovením priznáva vydannej osobe právo vyjadriť sa k novému trestnému obvineniu ešte pred rozhodnutím štátu, z ktorého bola vydaná, o udelení súhlasu na trestné stíhanie aj pre tento trestný čin. Z vyžiadaného súdneho spisu

Krajského súdu v Trnave ústavný súd zistil, že k svojej žiadosti podľa čl. 14 ods. 1 písm. a) Európskeho dohovoru o vydávaní z 1. februára 2002 britská strana pripojila doklady požadované jeho čl. 12, pričom v doplnení svojej žiadosti z 13. marca 2002 uvádza: „Čl. 14 – obvinení nepodali žiadnu písomnú alebo ústnu výpoveď polícii alebo obžalobcom o priestupku špecifikovanom v našej doplnkovej žiadosti o extradíciu. Preto neexistujú žiadne záznamy o takýchto písomných alebo ústnych výpovediach.“ Odopretie alebo obmedzenie tohto práva pred britskými úradmi však sťažovatelia nenamietali. Z uvedeného vyplýva, že hoci sťažovatelia mali pred britskými orgánmi právo vyjadriť sa ku všetkým právnym a faktickým skutočnostiam týkajúcim sa rozšírenia ich trestného stíhania a hoci toto právo nevyužili, namietali nemožnosť jeho vykonania pred slovenskými orgánmi („neboli sme vypočutí súdom alebo iným orgánom Slovenskej republiky k rozšíreniu vydania“) a vo svojej sťažnosti ústavnému súdu túto nemožnosť hodnotia ako porušenie označených základných práv podľa ústavy.

Ústavný súd preto uvádza, že zatiaľ čo procesné práva (vrátane práva na obhajobu) v riadnom extradičnom konaní zásadne zabezpečuje dožiadaný štát, právo osoby vyjadriť sa k žiadosti o udelenie súhlasu na trestné stíhanie za iný trestný čin, než za ktorý bola vydaná, zabezpečuje štát, do ktorého bola osoba vydaná. Z tohto hľadiska ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľov, povahu konania a práv, k porušeniu ktorých malo dôjsť slovenským justičným orgánom, ako aj platnú medzinárodnú právnu úpravu a odmietol ju ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2003